

Let op u saeck

Stel, vandaag komt die uitnodiging binnen. Natuurlijk werpt u er even een blik op. Maar ja, weer een avond weg. Zonder u gaat het ook wel door, toch?

Haakt u al af? Of leest u nog even verder? Natuurlijk, hopelijk is het bij u anders, maar de eerlijkheid gebiedt om de feiten onder ogen te zien. Als je kijkt wie er komt opdagen op de avond dat de ledenvergadering van de school wordt gehouden, dan is dat nogal eens bedroevend. De aula of de gemeenschapsruimte van de school zou toch eigenlijk te klein moeten zijn. Als alle ouders zouden komen, of nee, als van elk gezin één van beide ouders zou komen, dan zouden de stoelen al vroeg bezet zijn, en een deel zou tevreden moeten zijn met een staanplaats.

Afgebedeld

Daar moest ik aan denken toen onlangs professor Van Schoonhoven, die mede namens de VGS de leerstoel onderwijsrecht aan de VU bekleedt, op de Algemene Ledenvergadering van de VGS haar lezing hield. Ze liet zien hoe broos het bijzondere bezit van onze bijzondere scholen is. Scholen, die soms meer dan 100 jaar geleden zijn ontstaan, bekostigd uit eigen middelen, maar afgebedeld van de hemel. De verslagen van de eerste ledenvergadering zijn ontroerend.

Even een vraagje: had u er toen bij willen zijn? En zo ja, waarom dan nu niet? Misschien omdat het bezit van onze christelijke en reformatorische scholen als een recht wordt ervaren? Dat zou makkelijk kunnen, we hebben immers artikel 23 van de Grondwet. Dat artikel biedt vrijheid van richting en van inrichting. Mooi toch?

Alarmbellen

Professor Van Schoonhoven deed echter de alarmbellen rinkelen. Zeker, artikel 23 zal niet zomaar even verdwijnen. Voordat een grondwetswijziging doorgevoerd wordt, dan zijn we al twee lezingen door de beide Kamers der Staten-Generaal verder. Dat duurt dus wel een paar jaren. Maar alleen die overweging moet ons al wakker doen schrikken. Want een paar jaren, die zijn zo voorbij. Kijkt u maar eens terug. Vijf jaar geleden, toen herdachten we honderd jaar artikel 23.

Of, was u niet bij die herdenking betrokken? Haakt u al af? Nee, lees alstublieft nog even verder. Want wat nu komt is cruciaal. Professor Van Schoonhoven waarschuwt voor het gemak waarmee steeds vaker de grondwettelijke zekerheden anders worden ingevuld. In plaats dat men uitgaat van het principe dat de overheid zich niet mag bemoeien met de richting en inrichting van de school, komt steeds vaker naar voren dat burgerschap en democratische rechten leidend zouden moeten zijn.

Wij gaan er van uit dat de grondslag van de school de kern vormt, en dat de deugdelijkheidseisen de begrenzing vormen. Maar de politiek gaat steeds meer uit van de wil van de samenleving en de Onderwijsraad wijst de deugdelijkheidseisen aan als de kern. Dat alles raakt de inhoud én de inrichting van ons onderwijs.

Aantasting

Inmiddels ligt er al een wet ter beoordeling, ingediend door de PvdA. In deze wet wordt onder meer bepleit dat het onderschrijven van de grondslag wordt omgezet in respecteren van die grondslag, om de onrechtvaardige segregatie te bestrijden. Kort gezegd wil men eigenlijk niet dat alleen leerlingen van een bepaalde (culturele) achtergrond een school bevolken. De meeste christelijke en reformatorische scholen worden bevolkt door kinderen uit christelijke gezinnen, als gevolg van het toelatingsbeleid waarbij ouders de grondslag moeten onderschrijven. Als dat verandert in respecteren, dan heeft dat dus consequenties voor het toelatingsbeleid.

Kortom, zowel de richting als de inrichting van onze scholen staan onder druk. De scholen, samen met de VGS, zullen zich daartegen te weer moeten stellen. Maar het kan ook zo zijn dat ouders hun geluid moeten laten horen, zowel in Nederland als wellicht zelfs in Europa. Vreemd genoeg biedt het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) aan ouders het recht op respect voor hun godsdienstige overtuiging.

Aanbevelingen

De hoogleraar besloot haar lezing met vier aanbevelingen. Bestuur en toezicht moeten oog hebben voor alle betrokkenen. De kerken zullen moeten begrijpen in welk krachtenveld de ooit uit haar voortgekomen scholen komen te staan. Ouders moeten hun verantwoordelijkheid nemen en de school daarop bevragen. En de meest opmerkelijke oproep was aan ons allen: kom op voor uw geloof, in de wetenschap dat dit bijdraagt aan onze samenleving.

De aanbevelingen doen recht aan de aloude drieslag van kerk, school en gezin. En het roept op tot de verplichting om in de samenleving te participeren, vanuit Bijbelse waarden! Daarom, let op u saeck.

Stel, vandaag komt die uitnodiging binnen. Natuurlijk werpt u er even een blik op. En u pakt uw agenda, toch?

P. Schalk

Veenendaal